

Мотивационна реч на омбудсмана на форума на Лайънс клуб

Да служиш на общото благо. Да се стремиш с делата си да променяш света към по-добро. Да помагаш на възможно повече хора и цели общности да излязат от отчаянието, неверието, безперспективността, страданието...

Това е мисията, с която се свързва и в България, и в целия свят Лайънс клуб. Мисия, която организацията и нейните милиони последователи следват неотклонно от самото си създаване.

За мен като омбудсман на Република България тази мисия е особено близка, не просто защото през целия си съзнателен живот съм се старала да живея народополезно и да работя така, че да допринасям за хората в моя град и в моята страна. Но и защото самата институция на омбудсмана е тъкмо това – възможност да служиш на хората тогава, когато те се чувстват може би най-слаби – изправени пред гигантската машина на държавната бюрокрация, която често нехае за техните права и интереси.

Лайънс клуб обаче е нещо повече от организация или институция – той е удивителна общност и средоточие на добротворство, в които се съчетават идеалите, желанията и амбициите на милиони. Това ги прави по-силни, но и умножава неимоверно ефекта от тяхната благотворителна, филантропска и общественополезна дейност.

Някога Свети Франциск от Асизи беше казал: „Започни да правиш необходимото; след това прави възможното; и изведнъж ще осъзнаеш, че правиш невъзможното.

Не зная дали, улисани във всекидневието, в емоцията и трудностите, които неизменно съпътстват всяка отделна кауза или дейност, която Лайънс клуб осъществява, и вие самите си давате сметка, че започвате с необходимото, правите възможното, а постигате невъзможното – да правите света по-добър и по-красив; с всяка нова светлинка, която изгрява в човешките погледи, в резултат на направено от вас добро.

И аз не живея с мисълта, че правя нещо свръх. При всеки проблем и болка на хората използвам всички разписани ми в закона правомощия – препоръки, предложения, специални доклади, проектозаконали. Но тъй като те не са задължителни, често институциите се разсейват. И тогава пускам „тежката артилерия“ – натиск, влияние, медии. Ставам високоговорител на справедливото обществено мнение, използвам целия си авторитет, който ми дава доверието на хората. И накрая уж невъзможното се случва. Институциите си свършват работата и проблемът е решен. И така – всеки ден.

Само през първата година, в която съм омбудсман към мен са се обърнали за помощ и съдействие над 28 500 души. Жалбите са над 10 500 – два пъти повече от предната година. Абсолютен рекорд в единайсетгодишната история на институцията.

Често се разказва една известна история – за въжето, с което са привързвани слоновете. Когато са малки с въже около единия крак ги

приучават на подчинение и дисциплина. И това въже остава, когато пораснат и остаряят и играе същата роля – да подчинява и дисциплинира. Замислете се, въжето, което е било непреодолима преграда за малкото слонче, е толкова незначително пред мощта на един голям слон, но навикът на подчинението и страха е вече възпитан и остава. Сковава духа. Така е и с много хора по Земята – сковани в страхове, несигурност, недоимък...

И тъкмо това прави толкова важна мисията и на Лайънс клуб, и на омбудсмана - да вдъхва увереност на по-слабите, на хората, които са обезверени. Увереност, че страховете, лишенията, трудностите, са само временни окови на човешкия дух. И само от всеки от нас зависи дали ще носи тези окови завинаги или ще ги отхвърли като ненужна пелена, която замъглява съзнанието.

Помните ли онова знаменито стихотворение на Уилям Хенли, което големият борец за справедливост и човешки права Нелсън Мандела е носил в сърцето си през дългите години в затвора на остров Робен край Кейптаун?

*„И колкото и тясна да е портата към бъдещите ми покои,
Колкото и наказания да има там за моите дела,
Аз съм господар на бъднините свои
И аз единствен направлявам своята душа“.*

*/англ.: It matters not how strait the gate,
How charged with punishments the scroll.
I am the master of my fate:
I am the captain of my soul./*

Тази вяра в собствените сили, в бъдещето, които можем да предаваме на нуждаещите се и обезверените, е най-дълбокият смисъл на всяка благотворителност. Защото материалната помощ е абсолютно необходима за решаването на едни или други социални проблеми. Но ако спрем само дотук – все едно нищо не сме направили. Или почти нищо. Съпричастността, солидарността, достойнството – това е, което трябва да съпътства всеки материален жест. Само тогава социалната промяна може да бъде трайна и наистина полезна за човешките общности.

Ще ви разкажа две истории от България, с които се сблъсках в работата си като омбудсман и които илюстрират колко е важно да се помага на хората да се освободят от невидимите окови на страха и несигурността.

Преди няколко седмици работата ми ме срещна с Виолета от миньорския град Бобов дол, която се свърза с мен по телефона, за да ме помоли да отида в мината, където миньорите стачкуваха вече три денонощия под земята. Отзовах се. Виолета слезе с мен в рудника на 500 м. под земята – прекарахме там 8 часа с миньорите. Накрая ги убедихме и те излязоха от рудника, а работодателят им плати дължимите суми. Но разказът ни е за Виолета – докато бяхме под земята, тя ми разказа нейната история – на 29г. е, с отлична диплома от английската гимназия и магистратура по философия. Живее в миньорския град, а работи в мината за 230 евро месечна заплата. Там работи и съпругът ѝ, миньор под земята. Отглежда двете си деца и се страхува да потърси по-добра работа и перспектива. Разказахме историята на Виолета по Националната телевизия, свързахме я с Агенцията по заетостта и сега тя има няколко предложения за работа и допълнителна преквалификация, които я подкрепяме да приеме, за да има възможности за кариера, добра работа и бъдеще.

Другата ми история е за Дейвид, 10-годишен от Сливен. От социално слабо семейство. Той ми писа във Фейсбук, че има нужда от собствен компютър, за да работи по проекти. Занесохме компютъра на Дейвид, похвалихме го пред целия клас и след месец той ни изпрати наградата си – първо място в конкурс за проект и есе, написани на този компютър.

Отново живеем във времена на международно напрежение, несигурност, конфликти и разрастваща се бедност в глобален мащаб. Цели региони и цели поколения са лишени от елементарен уют, сигурност и препитание. В западния свят също бушуват противоречия, възраждат се национализми, ксенофобия и нетърпимост към различния. Културата на насилие сякаш се превръща в норма на лично, че даже и на обществено поведение.

Затова според мен са нужни много целенасочени усилия, насочени към младите хора и изграждането на тяхната ценностна ориентация в името на доброто и справедливото.

Но не бива да забравяме и възрастните, които често живеят в самота и лишения – това е една тъжна реалност и в България.

Усилията на Лайънс клуб в тази посока са достойни за уважение и са истински пример за подражание. Пример, който е в състояние да пленява умовете и сърцата на хората по света.

Затова са нужни още и още мисионери, още посланици на доброто, което вие вършите с присъщите за етиката на Лайънс клуб скромност и смирение.

За да се умножава и да се постига дори невъзможното.

Като омбудсман на България, аз ще бъда и ваш мисионер, и ваш глас винаги, когато сте там, където хората в България имат нужда от помощ и съдействие.

Защото всички сме призвани да служим на хората!